

L'Àfrica, sempre marginal

La fam, la corrupció i les guerres sembla que continuaran marcant a foc l'Àfrica subsahariana, una zona que compta ben poc en el mercat mundial.

ANTONI CASTEL

Deixarà l'Àfrica de ser, el 1998, el continent que nodreix les notícies més escandaloses sobre fam, corrupció, malalties endèmiques i guerres que es presenten com a ètniques?

Aquest privilegi, que manté des de fa un parell de decennis, permet que continuem creient que és el lloc ideal del bon salvatge, amb qui es pot anar de safari i fins i tot cooperar-hi, però que és incaaç de viure en un món desenvolupat i mercantilista.

No em sembla que el nou any porti grans novetats a la marginalitat de l'Àfrica subsahariana, que pràcticament no compta en el mercat mundial, amb excepció de Sud-àfrica, Nigèria i poca cosa més. Això no obstant, el creixement econòmic serà positiu, una tendència que ha començat fa tres anys, des que s'hi apliquen polítiques d'austeritat. Alguns països han arribat al 7% anual, com és el cas d'un dels millors alumnes del Fons Monetari Internacional (FMI), Uganda, dirigit per Yoweri Museveni, un ex-guerriller que ara és un sòlid aliat dels Estats Units. Però les xifres ens han de deixar veure el bosc, que són els milions de persones, especialment pagesos, que sofreixen les conseqüències dels plans d'ajustament estructural.

El conflicte del Sàhara Occidental, el més antic del continent, pot resoldre's el 1998, sempre que el Marroc no torni a posar entrebancs al referèndum d'autodeterminació. El rei Hassan II, que ha fet del Sàhara una qüestió nacional, s'hi juga almenys l'honor, perquè va prometre a l'ex-secretari nord-americà d'Estat, James Baker, que la consulta seria lliure.

Angola, un dels països que s'han deixat sentir en el recent conflicte del Congo entre Pascal Lissouba i Denis Sassou Nguesso, va tancant una guerra que es remunta a la independència, el 1975. La

Tropes de Kabila a Kinshasa. El president no sembla tenir gaire pressa a democratitzar el Congo.

participació dels diputats de l'UNITA en el Parlament anticipa el retorn, potser aquest any, de Savimbi a Luanda, així que accepti el càrrec que li tenen reservat, que podria ser el de vice-president de la república.

El futur del Sudan, en canvi, es presenta menys optimista, perquè va en augment la pressió contra el govern d'orientació islamista. L'obertura de nous fronts de la guerrilla a l'est, amb la col·laboració d'Etiòpia i Eritrea, és un indicatiu que es tanca el cercle contra la principal bèstia negra dels Estats Units al continent, un honor que ha de compartir amb Líbia.

A Nigèria, els militars han convocat eleccions presidencials per a l'octubre del 1998, i prometen que després deixaran el poder. Això mateix van dir el 1993, i no ho van aconseguir quan va ser elegit el multimilionari Moshood Abiola. És cert que ara es troben pressionats per Occident, però les amenaces són només verbals i és difícil que la diplomàcia europea i nord-americana, que es caracteritza per

la seva hipocresia, arribi a demanar un boicot comercial, si el general Sani Abacha no es retira a les casernes.

Congo és una incògnita. El president Kabila no sembla que tingui gaire pressa a democratitzar la societat, perquè argumenta que hi ha unes altres prioritats, entre elles la de refer una país arruïnat per la guerra i la cleptomània de la família de Mobutu Sese Seko.

Sud-àfrica prepararà l'acomiadament de Nelson Mandela, que vindrà amb les eleccions generals del 1999. Encara que Thabo Mbeki s'ha consolidat com un estadista capaç i moderat, els blancs, que controlen l'economia, no les tenen totes. La humiliació que van sofrir els negres durant l'*apartheid* no és una ferida que pugui cicatritzar en un lustre. I encara menys si no millora la seva situació social. Mandela, el mite, quasi un déu, tenia l'autoritat moral per a demanar prudència als negres. Serà capaç d'aturar els qui demanen una revolució? Ho sabrem a partir de l'any vinent.